

**CONCEPTWERKPROGRAMMA
RAAD VOOR DE WADDEN 2009
en volgende jaren**

Leeuwarden, 11 juni 2008

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Stand van zaken uitvoering werkprogramma 2008	4
3	Adviesonderwerpen voor 2009	5
4	Meerjarenprogrammering adviesaanvragen 2010 e.v.	6
5	Overige activiteiten	7
6	Tenslotte	7

Bijlage

	Samenstelling Raad voor de Wadden en secretariaat	8
--	---	---

1 Inleiding

De Raad voor de Wadden is in 2003 ingesteld op basis van de Wet op de Raad voor de Wadden. De taak van de Raad is om regering en Staten-Generaal te adviseren over aangelegenheden die van algemeen belang zijn voor het Waddengebied. Dit is het gebied zoals omschreven in de pkb Waddenzee (deel 3 pkb Derde Nota Waddenzee), evenals het aangrenzende gebied voor zover daar ontwikkelingen plaatsvinden die van directe betekenis zijn voor de Waddenzee. Daarnaast is de Raad bevoegd te adviseren aan de Waddenprovincies en -gemeenten. De Raad is de enige gebiedsgerichte adviesraad in Nederland.

Voorzitter en leden van de Raad zijn met ingang van 2007 aan hun tweede zittingsperiode begonnen. Mr. R.S. Cazemier heeft op 1 april 2008 zijn functie als voorzitter van de Raad neer gelegd. Zijn opvolger zal per 1 september 2008 worden benoemd.

Het Waddengebied heeft een bijzondere status. De Waddenzee is het grootste aaneengesloten natuurgebied in Nederland. De internationale Waddenzee is op Europees niveau een van de belangrijkste wetlands, met een functie op wereldschaal als het bijvoorbeeld om vogeltrekroutes gaat. Ook wat betreft de cultuurhistorie en de economie is de Waddenzee een waardevol gebied. De bijzondere status van het Waddengebied is de laatste jaren versterkt, mede onder invloed van de doorwerking van Europese regelgeving zoals de Vogel- en de Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water.

Binnen de hoofddoelstelling van de Derde Nota Waddenzee zijn er doelen op het gebied van veiligheid tegen overstromingen vanuit zee, de bereikbaarheid van havens en de eilanden, de economische ontwikkeling (inclusief energie) en bescherming van de in de bodem aanwezige archeologische waarden. Het kabinet is van mening dat, om de hoofddoelstelling waar te maken, een offensieve strategie geboden is. Die moet onder meer (voor zover het om additionele investeringen gaat) worden vormgegeven door middel van het Waddenfonds.

In 2009 zal de advisering door de Raad vooral in het teken staan van de gewenste toekomstige ontwikkeling van het Waddengebied. Het gaat daarbij om het formuleren van een langetermijnvisie op natuurherstel en -ontwikkeling, en op het formuleren van een langetermijnvisie op de gewenste sociaal-economische ontwikkeling van het Waddengebied. Daarbij zal aan de orde komen via welke (offensieve) strategie deze visies te bereiken zijn en op welke wijze het Waddenfonds hierbij een rol kan spelen.

Het werkprogramma van de Raad is tot stand gekomen na inventarisatie van adviesaanvragen bij de betrokken ministers, Tweede Kamer der Staten-Generaal, provincies en gemeenten. Op basis van deze inventarisatie heeft de Raad op 11 juni 2008 een conceptwerkprogramma vastgesteld, dat vervolgens op 18 juni met de Minister van VROM is besproken. Leidend bij het opstellen van het conceptwerkprogramma is de afspraak met de Minister om ongeveer vier strategische adviezen per jaar uit te brengen. Daarnaast zal er nog enige ruimte zijn voor andere (niet voorziene c.q. spoed) adviezen. Deze hebben een andere benaming (briefadvies) om daarmee het verschil met strategische adviezen duidelijk te maken.

Over de precieze formulering van de adviesaanvragen zal nog overleg met de betrokken bestuurders plaatsvinden.

2 Stand van zaken uitvoering werkprogramma 2008

In het werkprogramma voor 2008 is een aantal adviezen aangekondigd.

Van de aangekondigde adviezen zijn tot dusver (11 juni 2008) twee adviezen uitgebracht, te weten:

- het briefadvies "**Wind vangen met blikvangers**" over het plaatsen van windturbines in het Waddengebied. Dit advies is op verzoek van de Minister van VROM uitgebracht;
- het advies "**Zoet-zout: kansen voor herstel van zoet-zoutovergangen in het Waddengebied**", aan de Minister van LNV.

Daarnaast heeft de Raad een onvoorzien briefadvies uitgebracht over de **Adviesnota Kaderrichtlijn Water**, aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

Op dit moment zijn de voorbereidingen gaande van adviezen over:

- **verkenning toeristisch-recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden in het Waddengebied, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**
De Tweede Kamer heeft de Raad gevraagd om op basis van een zo volledig mogelijk overzicht van de toeristische en recreatieve bedrijvigheid in en rond de Waddenzee aan te geven waar de ontwikkelingsmogelijkheden liggen, en wat de economische effecten daarvan zijn. In het advies zullen werelderfgoed en identiteit van het gebied worden meegenomen. Over dit laatste onderwerp heeft de Minister van LNV de Raad om een advies gevraagd. De vraag is daarbij op welke wijze werelderfgoed en identiteit economisch kunnen worden benut in relatie tot recreatie en toerisme. De Raad hoopt dit advies in oktober 2008 te kunnen vaststellen;
- **de mogelijkheden van opwerking, productie en het gebruik van biobrandstoffen in het Waddengebied, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal**
De Raad voor de Wadden zal het onderwerp specifiek gebiedsgericht benaderen. Het advies zal uiteindelijk een streefbeeld voor de (middel)lange termijn moeten bevatten. Het advies wordt op verzoek van de Tweede Kamer voorbereid, maar zal tevens aan de betrokken ministers en andere overheden worden uitgebracht. Naar verwachting zal dit advies in november 2008 worden vastgesteld;
- **trilateraal Wadden Sea Plan, aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**
De Minister van LNV heeft aangekondigd de adviesaanvraag enigszins te willen veranderen. Centraal blijft staan de herziening van het Trilateraal Wadden Sea Plan. Daarnaast zal ook de trilaterale samenwerking op zich aan de orde komen. De Minister van LNV heeft gevraagd het advies voor 1 januari 2009 uit te brengen.

De aangekondigde adviesvraag over **Noodzakelijke investeringen voortkomend uit de instandhoudingsdoelstellingen voor de Waddenzee** zal de Raad in 2009 meenemen in zijn visie over de toekomstige (gewenste) natuurontwikkeling van het Waddengebied.

Ook de adviesvraag over het Beheer- en Ontwikkelingsplan zal – in verband met procedurele vertragingen van het plan – doorschuiven naar 2009.

3 Adviesonderwerpen voor 2009

De Raad voorziet in 2009 adviezen te zullen uitbrengen over:

visie op de gewenste sociaal-economische ontwikkeling van het Waddengebied

In verschillende plannen, zoals de pkb Derde Nota Waddenzee, het concept-Beheer- en Ontwikkelingsplan en het (eerste) uitvoeringsplan voor het Waddenfonds, worden mogelijkheden genoemd om tot een duurzame sociale economische ontwikkeling (inclusief energie) te komen. Een visie, in de zin van hoe het gebied er uiteindelijk – over een periode van 20 jaar, met een doorkijk op nog langer termijn - uit zou moeten komen te zien, bestaat echter niet. De Raad zal hierover een advies uit brengen. Centrale vraagstelling voor het advies is naar welke sociaal economische ontwikkeling in het gebied dient te worden gestreefd, via welke – offensieve - aanpak dit kan worden bereikt en op welke wijze het Waddenfonds hiertoe een bijdrage kan leveren;

visie op de (gewenste) natuurontwikkeling in het Waddengebied

Wat voor een duurzame sociaal-economische ontwikkeling van het Waddengebied geldt, geldt ook voor de ontwikkeling (en het herstel) van de natuur in het gebied. Wat is de visie op de (toekomstige) natuur, op welke wijze kan die visie via een – offensieve – aanpak worden bereikt en hoe kan het Waddenfonds hierin een rol spelen? Bij de voorbereiding van het advies zal ook een vraag van de Tweede Kamer om te onderzoeken welke investeringen er noodzakelijk zijn om de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied te realiseren, worden meegenomen. Daarnaast zal worden bezien welke organisatie van het feitelijke (natuur)beheer passend is voor de ontwikkelde visie;

outputsturing Waddenfonds

Tot dusver is weinig aandacht besteed aan het vraagstuk van de effectiviteit en efficiëntie van het Waddenfonds. In het afgelopen jaar was de aandacht vooral gericht op de eerste tender van het Waddenfonds. De Raad is voornemens advies uit te brengen over een systematiek van outputsturing, die ten grondslag zou moeten liggen aan de toekenning van gelden uit het Fonds, al was het slechts om te zijner tijd over heldere uitgangspunten te beschikken bij de verantwoording van de bestede gelden. In het advies wordt tevens – op grond van de ervaringen tot dusver - aandacht besteed aan de te volgen procedures bij de jaarlijkse toekenningsrondes. Daarbij zullen criteria als robuustheid en transparantie voorop staan;

level playing field van Europese richtlijnen in het trilaterale Waddengebied

De uitwerking van het Europese natuurbeleid (VHR, KRW) blijkt in de praktijk niet altijd op dezelfde manier in het trilaterale Waddengebied plaats te vinden. Verschillen in bestuur, cultuur, maar ook in de wijze waarop in het nationale beleid van elk van de Waddenzeestaten invulling wordt gegeven aan de Europese richtlijnen en het Europese beleid leiden tot verschillen in het level playing field, die niet altijd uit te leggen zijn. De Raad is voornemens hierover – en dan met name toegespitst op de Kaderrichtlijn Water – te adviseren.

Daarnaast zal er ruimte zijn voor het uitbrengen van een of enkele **briefadviezen**. Op dit moment wordt daarbij aan de volgende onderwerpen gedacht:

- het concept Beheer- en Ontwikkelingsplan Waddenzee;
- de totstandkoming van een Waddenzeedekkend beheer via de Beheerraad.

4 Meerjarenprogrammering adviesaanvragen voor 2010 en volgende jaren

Op de lange termijn voorziet de Raad te zullen adviseren over:

gevolgen klimaatverandering Waddengebied

De klimaatverandering heeft wereldwijd gevolgen voor het leven van mens en dier. Op dit moment worden er diverse studies verricht naar de gevolgen van de klimaatverandering in Nederland. De Raad overweegt een advies voor te bereiden over de gevolgen van klimaatverandering voor het Waddengebied;

geïntegreerd beheer van kustgebieden

In 2006 hebben de lidstaten een eerste rapportage aangeboden aan de Europese Commissie, waarin de wijze waarop de aanbeveling Geïntegreerd beheer van kustgebieden (GBKG) is geïmplementeerd, is beschreven. Deze aanbeveling biedt kansen om tot een beter beheer van het Waddengebied te komen. De Raad overweegt daarom hierover te adviseren;

witboek Maritieme Strategie

In april 2007 heeft de Raad voor de Wadden, samen met de Raad voor het Landelijk Gebied, de Raad voor Verkeer en Waterstaat en de VROM-Raad het kabinet geadviseerd over het Groenboek Maritieme Strategie. Over enkele jaren zal het Groenboek worden gevolgd door een Witboek. De Raad houdt er rekening mee dat het Witboek opnieuw aanleiding zal vormen om over dit onderwerp advies uit te brengen;

agenda Trilaterale Regeringsconferentie 2010

In 2010 zal de eerstvolgende Trilaterale Regeringsconferentie in Duitsland plaatsvinden. De Minister van LNV heeft aangekondigd de Raad om advies te zullen vragen over de agenda voor de Regeringsconferentie.

5 Overige activiteiten

Voor de uitvoering van zijn adviserende taak is het noodzakelijk dat de Raad de actuele ontwikkelingen op enkele gebieden nauwlettend volgt. Met het oog daarop vindt er regelmatig overleg plaats met betrokken bewindslieden en bestuurders en legt de Raad jaarlijks, of zo nodig vaker, werkbezoeken af in het Waddengebied om zich ter plaatse op de hoogte te stellen van ontwikkelingen. Ook onderhoudt de Raad contacten met maatschappelijke organisaties en zijn er internationale contacten, gericht op het (advies)werk van de Raad. Zo wordt er vanuit de Raad onder andere geparticipeerd in de activiteiten van de European Environmental and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC), is de Raad als waarnemer betrokken bij de activiteiten van het Trilateral Wadden Sea Forum en worden er contacten onderhouden met vergelijkbare adviesraden in Duitsland en Denemarken. De adviezen van de adviesraden uit de drie landen worden geagendeerd en besproken tijdens het Trilateral Wadden Sea Forum dat twee keer per jaar plaatsvindt.

Tenslotte worden jaarlijks, conform de Kaderwet Adviescolleges, een begroting, een werkprogramma en een jaarverslag opgesteld.

6 Tenslotte

Het tijdig voorbereiden van een werkprogramma kan met zich meebrengen dat zich nieuwe ontwikkelingen voordoen die bij nader inzien om advisering door de Raad vragen. Bovendien is een adviesraad soms afhankelijk van het moment waarop de overheid plannen en maatregelen uitvaardigt. Dit kan gevolgen hebben voor de op dit moment voorziene advisering door de Raad in 2009 en kan dus tot wijzigingen in het werkprogramma leiden.

Leeuwarden, juni 2008